

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND

FOREDRAG OM DEN POLITISKE SITUASJON

ARBEIDERPARTIETS STORTINGSGRUPPE TORSDAG 15.AUG. KL 1300

1 INNLEDNING

Når vi nå alle skal ut i dialog med mennesker over det ganske land, har vi en uvanlig viktig mulighet - til å kunne dele med andre våre vurderinger og synspunkter på de krevende oppgaver landet nå står midt oppe i.

Også vi har fått en arbeidsledighet som rammer forferdelig mange, både eldre og unge, distrikter og bysamfunn - en alvorlig utfordring til oss alle om å lete etter nye ideer, skape vilje og pågangsmot til å sikre nye og flere arbeidsplasser, og til å trygge de virksomheter vi allerede har. Denne oppgaven er den helt grunnleggende. Den opptar Arbeiderpartiet, Regjeringen og fagbevegelsen, som det helt sentrale spørsmål hver eneste dag. Det må selvsagt prege vår politiske virksomhet også i et landsomfattende fylkes- og kommunevalg.

Det er faktisk en svært viktig forutsetning for at vi kan lykkes i vår kamp mot ledigheten, at vi makter å få kreftene til å spille sammen, at myndigheter nasjonalt og lokalt, sammen med næringslivet, arbeidstakere og organisasjonslivet opplever at vi står overfor en felles utfordring her i landet. Oppgaven kan ikke løses uten at vi satser på et bredt og bevisst samarbeid - også utover partigrensene.

Det var det som skjedde da Stortinget, - riktignok etter en alt for lang og unødvendig kronglete vei, til slutt samlet seg om en viktig skattereform, som er helt avgjørende for at næringslivet skal ha gode og stabile rammevilkår for sin virksomhet.

Det tok alt for lang tid. Det var for mye spill av krefter. Det var for mye spill for galleriet. Det var for liten vilje til å sette fellesinteressene i sentrum.

I et lite land, langstrakt og dyrt å drive blir vi nødt til å legge litt mere vekt på vår evne til felles løft og litt mindre på særinteresser og kortsiktige hensyn.

Sammenhengen mellom lokale og nasjonale oppgaver er et hovedtema i denne valgkampen. Arbeiderpartiet satte ARBEID, BARN OG UNGE og MILJØ på topp i sin strategiske plan for 1991. Vi har fulgt dette opp i et tett samspill mellom nasjonale og lokale tiltak.

Det alternative budsjett stortingsgruppa la fram i fjor høst, bygget direkte på debatten og prioriteringene i fylkepartiene og i landsstyret. Regjeringen fulgte opp og vi fikk i hovedsak gjennomslag for våre saker i budsjettet for 1991. Vi har skaffet et vesentlig større handlerom for lokale tiltak nettopp for ARBEID, BARN OG UNGE OG MILJØ.

Tilsammen er det en imponerende liste stortingsgruppa og Regjeringen i praktisk politikk har fått gjennomført. La meg bare nevne 15 konkrete punkter:

- * Samlet etterspørsel ble stimulert med 4 milliarder utover Regjeringen Syses forslag.
- * Kommunene får en reell inntektsvekst på over 3 prosent i år og ytterligere 1 1/2 % til neste år.
- * Økte rammer og lavere renter i statsbankene for å stimulere boligbygging.
- * Omfattende satsing på veger, jernbane og annen statlig bygge- og anleggsvirksomhet.
- * Opprettelse av et eget Barne- og familiedepartement.

- * Barnevernet er styrket gjennom tre-årig handlingsplan. Så godt som alle barnevernsaker som lå i skuffene, var pr. 1. juli tatt til behandling.
- * Fra 1.april ble foreldrepermisjon utvidet til 38 uker med 80 prosent lønn, samt to uker til moren før fødselen.
- * Ubyggingstakten for barnehager er økt til minst 15 000 plasser i året gjennom nye tilskudds og støtteordninger.
- * Flere seksåringer får aktivitetstilbud som skritt mot tilbud til alle seksåringer i skolen.
- * Undervisningstilbudet er utvidet med 3 timer for de yngste elevene. Mer enn 30 000 småskolebarn får i høst tilbud om fritidsordninger.
- * Det er opprettet 4000 flere plasser i videregående skoler og over 10 000 nye studieplasser i høyere utdanning. Rentene for studielån er senket.
- * Den samlede miljøinnsats er styrket med omlag 1 milliard i forhold til Syse-regjeringens forslag.
- * Bedring av kollektivtransporten med 200 mill kr. Sammen med økte avgifter og eget klimafond for innsats i utviklings-land er dette viktige elementer i Regjeringens strategi for å redusere utslipp av klimagasser.
- * Ekstraordinær statlig miljøinnsats gir 1000 nye arbeidsplasser. Konkrete tiltak for å styrke miljøvernarbeidet i kommunene.
- * Samarbeid med private og avtaler for innsamling og gjenvinning av avfall og glass. Konkret forslag til selskap for behandling av avfall.

For Arbeiderpartiet er sammenhengen mellom nasjonal og lokal politikk helt avgjørende. Vi kan ikke løse oppgavene i lokalsamfunnene uten at vi nasjonalt tar ansvar for at kommuner og fylkeskommuner har et skikkelig økonomisk arbeidsgrunnlag. Velgerne har rett til å få vite at kravene fra Høyre og Fremskrittspartiet om skattelettelse i ti-milliardklassen, nødvendigvis også må gå ut over fellesoppgaver i kommuner og fylker. Vi er nødt til å si fra om at SV's overbud i alle sammenhenger, mangler reell forankring i norsk verdiskaping. SV ser samtidig helt bort fra hva gode rammevilkår i de europeiske markeder betyr for industri og arbeidsplasser ute i kommunene.

Det er ellers tydeligvis slutt på den tid da enkelte partier la opp til et avgjørende skille mellom riks- og lokalpolitikken. Senterpartiet har til og med utpekt EF som en hovedsak ved valg av personer til kommunestyre og fylkesting. Konsekvensen av en slik linje må vel da være at det blir umulig for Senterparti-representanter å stemme for Høyre-ordførere etter dette?!!

Norge står på mange måter oppe i en vanskelig og alvorlig tid. Sterkere enn på lenge er vår avhengighet av verden omkring oss blitt demonstrert.

Internasjonale tilbakeslag - også på grunn av Gulf-krigen - har sammen med våre egne gjelds- og finansproblemer gitt rekordhøy arbeidsledighet. Til tross for mer omfattende tiltak fra Regjeringens side enn noen gang før, og til tross for at ledigheten er større og stiger mer i andre land, må vi fastslå at Norge ikke lenger er en øy med full sysselsetting i et hav av arbeidsledighet. Ledigheten er blitt et reelt problem som angår stadig flere enkeltpersoner og familier, og som opptar partiet og Regjeringen mer enn noe annet.

Norges forhold til Europa og situasjonen for de ledige kaller på en erkjennelse av oppgavens alvor. De kaller på samarbeid

og nasjonalt samhold, - ikke på lettvent parti-politisk propaganda, slik vi har sett tendenser til de siste dagene. Arbeiderpartiet har sine verdier og interesser å ivareta. Men som landets største parti føler vi først og fremst ansvaret for å finne nasjonale og samlende løsninger i dialog med alle gode krefter.

Fra ytterste Høyre til ytterste venstre, av og til også fra våre egne, har det viktigste bidrag til å møte de aktuelle utfordringer vært å skyte løs mot Regjeringen og Arbeiderpartiet.

På en måte skal vi være glad for de krav og de forventninger som stilles. - Det er oss de spør. Det er Arbeiderpartiet de venter seg noe av. Det stilles ikke de samme forventninger til andre politiske partier. Og vi er ikke redde hverken for ansvar eller utfordringer.

- MEN vi skal ikke ta i mot hvilken som helst kritikk eller hvilket som helst ansvar! Vi skal hverken gjøre det fra andre eller fra egne rekker.

Vi må alle ha lov til å spørre - og plikt til å svare: om hva som er en bedre alternativ kurs. Det er det det dreier seg om. Hva vil man gjøre anderledes? Hva kan man bidra med selv? - Er det en annen politikk eller noen andre enn Arbeiderpartiet som kan gi bedre, samlede svar? Dette må vi sørge for at debatten i samfunnet kan dreie seg om.

2. EVNE TIL POLITISK STYRING

Det viktigste spørsmål i denne valgkampen og ellers i høst, er spørsmålet om hvordan vi best kan sikre en effektiv politisk styring. Det er mange forhold i menneskers liv og i økonomien, de politiske myndigheter ikke kan styre i detalj. Men muligheten for å påvirke samfunnsutviklingen er avhengig av vilje og evne i vårt demokrati til å fastlegge viktige rammer og holde fast ved disse selv om det blir debatt og

kritikk. Spørsmålet blir derfor om vi ønsker at Regjering og Storting skal samle seg om visse hovedlinjer for å ivareta landets og folkets interesser - i forhold til andre land og i forhold til problemene i norsk økonomi - eller om vi skal la politikken domineres av at partiene kjøre enkeltsaker i en evig og ofte helt uoversiktlig kamp mellom grupper og partier om både små og store spørsmål?

Mer enn noe annet parti har Arbeiderpartiet helhet og sammenheng som en ledetråd for sin politikk. Så sterkt som det spriker på alle andre kanter, så er det Arbeiderpartiet som er limet, som holder mange andre ting sammen. Jeg vil si det så sterkt, at Arbeiderpartiets styrke og gjennomslag er avgjørende for en effektiv samfunnstyring. Vår styrke, evne og vilje er viktig for å ivareta landets interesser overfor andre land og for å komme gjennom de store økonomiske problemer vi sliter med. Dette er utfordringen, ansvaret og oppgaven for oss som sitter her. Men det er også en utfordring for media og samfunnsledere utenfor partiet som er opptatt av landets interesser.

La meg ta et ferskt eksempel på hva man ikke skal gjøre.

Etter mange års politisk dragkamp klarte Stortinget i juni å vedta den største skattereform siden krigen. Selv om en og annen detalj kunne vært bedre om vi hadde hatt flertall alene, så var helheten godt i samsvar med arbeiderbevegelsens mål. Vedtakene om reformen skal tre i kraft fra 1. januar 1992. Administrasjonen forbereder detaljerte forskrifter. Budsjett, skattesatser og skattekort bygges lojalt på Stortingets vedtak. Familier og bedrifter planlegger ut fra det politikerne har sagt.

Så tar SV et initiativ som etter min mening både er egnet til å svekke tilliten til politikerne og mulighetene til vekst i den private delen av norsk økonomi. SV ber nemlig nå de andre

partiene om å gå bort fra skatteforliket - at vi skal droppe den moderate skattelette som var lagt inn for å sikre at familier og bedrifter ikke skulle komme vanskelig ut. For å redusere den usikkerhet mange husholdninger føler for sin økonomi - og for å gi større stimulans til privat etterspørsel. Vi svarer selvsagt et rungende nei. Skattereformen er nettopp uttrykk for den type samlende retningslinjer som kan gi stabile rammevilkår og etterhvert større vekst i norsk økonomi. Men selve initiativet fra SV er alvorlig nok i seg selv, og forteller noe om hvorfor partiet ikke fortjener bred tillit. De siste årene har partiet utviklet seg til å bli et parti først og fremst på jakt etter media-oppmerksomhet og populære standpunkter i enkeltsaker.

3. REGJERINGSSITUASJONEN

La meg minne om at det er et ikke-sosialistisk flertall i Stortinget. Vi var fullt innforstått med at det ble en borgerlig regjering, dersom disse partier ble enige om hvordan flertallet skulle brukes. Det var sammenbruddet for tre-parti-regjeringen Syse, - de tre partiers egen erkjennelse av at de ikke sammen kunne ivareta landets interesser i forhandlinger om Norges forhold til Europa - som førte til skiftet. Partier som tilsammen utgjør et flertall i Stortinget ba Arbeiderpartiet danne regjering.

De samtaler om det politiske grunnlag vi hadde med parlamentariske ledere for andre partier, viste at vi kunne få tilslutning til hovedtrekkene i vår politikk. Og dette grunnlag er blitt bekreftet ved at vi har fått tilslutning i Stortinget i alle hovedsaker. Som jeg viste innledningsvis er det faktisk en imponerende liste over konkrete saker fra vårt eget program som vi har fått gjennom.

Så langt har vi ikke hatt vanskeligheter med å ta ansvar for de vedtak Stortinget har fattet på grunnlag av Regjeringens forslag. Men vi kan ikke utelukke at det kommer situasjoner

eller saker der det kan bli anderledes. Da kan det være nyttig at både de som er på Stortinget og de som er utenfor tenker gjennom de mulige alternativer. En ny tre-parti-regjering virker fjernere enn noen gang. Senterpartiet er helt spesielt i sitt forhold til Europa. Høyre kan ikke vente med å sette EF-medlemskapet på dagsorden, - selv ikke den ene dagen Stortinget nå setter av til en viktig debatt om EØS-forhandlingene. Alternativet til den nåværende regjering vil i første rekke være smale mindretalls-regjeringer enten av Høyre eller av mellompartiene. Dessverre vil de være lite handlekraftige, både for Norges forhold til andre land og i den økonomiske politikken. I Arbeiderbevegelsen må vi være klar over, at om vi ikke umiddelbart vil kaste en slik borgerlig mindretalls-regjering, så må vi et stykke på veg akseptere den politikk den vil gå inn for.

Stortinget er valgt fram til 1993. Det er ikke slik enkelte forestiller seg at Arbeiderpartiet kan melde seg ut og la være å ta ansvar. Det kan ikke være tvil om at Arbeiderpartiet - og dermed hele arbeiderbevegelsen - har de beste muligheter for å øve innflytelse på samfunnsutviklingen ved å være i Regjerings-posisjon. Alternativet er en eller annen borgerlig regjering. Men konsekvensen av en slik analyse må være en rimelig grad av støtte fra våre egne rekker.

4. EUROPAPOLITIKK

Sentralstyret drøftet i går utviklingen i EØS-forhandlingene og gav full støtte til vårt fortsatte arbeid med å få i stand en omfattende EØS-avtale. Jeg minner om at en slik avtale ikke er noe vi her i Norge, eller i det norske Arbeiderparti, bare kan vedta. 19 land må stå sammen om en helhetlig løsning.

Handelsministerens redegjørelse i Stortinget i dag har etter min mening på en overbevisende måte tilbakevist de mange og urimelige påstander om håndteringen av forhandlingene og av informasjonen overfor Stortinget som er kommet fra media og enkelt-politikere. Det er sterkt beklagelig at den politiske

enighet som ble oppnådd under møtet i Luxembourg ikke viste seg å holde da presset satte inn for fullt fra næringsinteresser som ikke ønsket frihandel for norske og islandske fiskeprodukter. Mulighetene for å nå fram med full frihandel hadde selvsagt ikke vært noe større om vi allerede i utgangspunktet hadde tatt allverdens forbehold i forhold til den politiske enighet blant ministrene.

Vår nasjonale oppgave er nå å fullføre forhandlingene med sikte på at vi kan få en god og omfattende EØS-avtale på plass i høst, slik at den kan tre i kraft fra 1.1.1993 til beste for norske bedrifter og arbeidsplasser. Etter møtet med de andre nordiske statsministre i Reykjavik denne uken kan jeg konstatere at det er et felles og sterkt ønske blant alle de nordiske regjeringer om å få en slik avtale på plass i høst. Selv for Sverige, som har søkt EF-medlemskap, ansees EØS-avtalen som avgjørende for å ivareta svenske interesser i perioden fram til et medlemskap kan begynne å virke. Det alternativ som har vært luftet i svensk debatt dersom en EØS-avtale skulle vise seg helt uoppnåelig, er at Sverige alene skriver inn mye av EF's-regelverk i en bilateral avtale, dvs. uten de institusjoner og den innflytelse EØS-avtalen gir. Det er åpenbart en dårligere løsning enn det vi alle sikter mot, men vitner også om den sterke vilje til EF-tilpasning i svensk politikk.

I de videre forhandlinger vil det fortsatt være Regjeringens mål og utgangspunkt å få til full frihandel for norsk fisk og norske fiskeprodukter i hele EFTA-EF-området så raskt det lar seg gjøre. Jeg opplever en klar støtte for den holdning Regjeringen inntok i Brüssel, om ikke å akseptere EFs enda større krav om ressursadgang i norske farvann. Det har vært støtte til å trekke tilbake også det formelle norske tilbud når forutsetningene om full markedsadgang ikke ble innfridd. I de avsluttende forhandlinger kan det bli nødvendig å ha muligheter til å vise en viss fleksibilitet for å unngå at fiskerispørsmålene faller helt ut av EØS-avtalen i slutfasen.

Det vil åpenbart være bedre å få til en vesentlig nedtrapping av tollsatser som i dag hindrer utvikling av foredlingsindustrien i distriktene, enn å risikere fortsatt stillstand. Det kan være grunn til å minne om at siden "Fiskeri-brevet" som ledd i frihandels-avtale-forhandlingene i 1972, - altså i nærmere tyve år - har vi ikke oppnådd noen vesentlige forbedringer i handelsvilkårene for fiskeforedling. Det er snarere slik at foredlingen i disse årene er blitt flyttet fra Norge til Danmark og andre EF-land i økende grad. Reduksjoner i enkelte tollfrie kvoter og dumping-anklager har forverret bildet. Tyve års erfaring gir grunn til å understreke hvor utilstrekkelig frihandelsavtalen alene er på dette området. På den annen side er Regjeringen klar over at det er meget begrenset i hvilken grad vi kan gå inn i videre forhandlinger knyttet til disponeringen av de framtidige fiskeressursene. Vi vil i ukene som kommer gå grundig gjennom alle sider ved disse spørsmål, i arbeidet med vår egen og EFTA's forberedelse til forhandlingsrundene i september.

5. KAMPEN MOT ARBEIDSLEDIGHETEN

er og blir jobb nr. 1 og den mest krevende oppgave vi møter ute i valgkampen. Vi kan ikke og vi vil ikke slå oss til ro med at sysselsettingsveksten ser ut til å bli lavere og ledigheten høyere enn det var grunn til å tro i vinter. Vi vil drive kampen mot ledigheten videre med full kraft. Men det finnes ingen snarveier eller patentløsninger. De som hevder det - står ikke til troende.

Vår strategi for å gjenreise den fulle sysselsetting bygger på tre hovedpillarer:

1. Å legge til rette for økt vekst i industri og annen privat virksomhet. Både pris- og renteutviklingen peker her i riktig retning og de nyeste tallene for industriinvesteringer varsler om mer positive utsikter for neste år. Det er lagt opp til en offensiv satsing gjennom forskning og bedre samordning av offentlige

virkemidler.

2. Økt virksomhet i offentlig sektor. Her følger vi det opplegg Stortinget behandlet så sent som i juni. Nye midler er satt inn for dette året og for neste år skal 3 mrd utløses til ytterligere eller særskilt sysselsettingsskapende virksomhet.
3. Omfattende opplærings og arbeidsmarkedstiltak. 4000 flere plasser i videregående skoler og over 10 000 i høyere utdanning er stikkord for den satsing som skjer her.

Høyre og Fremskrittspartiet har ekstra skattelettelser i ti-milliard-klassen som sitt viktigste virkemiddel for å øke sysselsettingen. Meningen er at dette skal finansieres med omfattende reduksjoner i offentlige budsjetter. Redusert sysselsetting er det mest sannsynlige resultat av en slik øvelse.

SV's stadige overbud mangler også troverdighet. Det går ikke an å bevilge seg ut av de problemer som har utviklet seg. Det er direkte uansvarlig når SV nå foreslår å sløyfe den skatteletten på 2-3 milliarder som var en del av Stortingets store skattereform i vår. Men vi kan aldri konkurrere på SV's banehalvdelen av påplussninger og lettvinne løsninger. Også fordi vi vet at verdier må skapes før goder kan fordeles. Kvaliteten på politikken kan ikke bare måles på bevilgningenes størrelse - men først og fremst gjennom viljen til å velge hva som er viktigst og i tillit til at folk kan finne frem til gode og lokale løsninger.

Nye beregninger viser at forsiktighet og økt sparing hos husholdningene har gitt et bortfall av privat etterspørsel på omlag 10 milliarder kroner. Både privat forbruk og private investeringer er blitt lavere enn vi før regnet med. Det er en hovedårsak til nedgangen i sysselsettingen i varehandel og

bygg og anlegg. Skal vi gjenreise veksten i privat virksomhet, må husholdningene og bedriftene få tillit til og tro på framtida. Da må ansvarlige politikere holde fast på sine vedtak fra juni også i august.

Tillit til at skattereformen virker rimelig bra for de fleste og ikke gir redusert kjøpekraft er viktig for aktivitet og sysselsetting. Dette har tydeligvis SV ikke tenkt å legge noen som helst vekt på.

Stø kurs når det gjelder hovedelementene i den økonomiske politikk er viktig for å skape den tillit og optimisme som kan utløse ny vekst. Egentlig ligger mange forutsetninger nå bra til rette. Kostnadsveksten holder seg lav. Rentene er på veg ned. Skattereformen er under gjennomføring. Vi har tro på at vi skal få på plass en god EØS-avtale.

Budsjettet for neste år vil bygge videre på de hovedelementer vil la fram i Revidert Nasjonalbudsjett. Det betyr en sterk opptrapping av investeringer i infrastruktur - konkrete tiltak som gir aktivitet i bygge- og anleggsvirksomhet i 1992 samtidig som det bedrer de langsiktige rammevilkår for industri og næringsliv. Den sterke satsing på utdanning vil gi et stort tilfang av kvalifiserte mennesker i årene framover. Vi følger opp med bedre organisering av virkemidlene i nærings- og distriktpolitikken og forenkling av lover og regler. Det gjelder å få til en bedre samordning av nasjonale og lokale tiltak. Vi må vise tillit til folk som vil skape noe nytt. Men politikerne kan ikke utløse initiativ og optimisme alene. Det ligger også et ansvar på næringsliv og media. Vårt ansvar er å sørge for rammene og for å vise evne og vilje til å ta vare på å støtte opp om de som selv kan bidra med konkrete og positive tiltak.

Selv om vi mener en stø kurs og det opplegg vi la fram i Revidert Nasjonalbudsjett er den politikk som best vil kunne gi nedgang i ledigheten, må Arbeiderpartiet hele tiden være

åpen også for nye ideer og råd. Dette gjelder innad i bevegelsen, men også i forhold til andre partier og i forholdet til næringslivets ledere og organisasjoner.

I diskusjonen innad i arbeiderbevegelsen, kan vi trygt si at de fleste forslag som er kommet fra fagbevegelsen det siste året i stor grad er fulgt opp. De har likevel ikke alltid vært sammenfallende. Kommuneforbundet er mest opptatt av økt aktivitet i offentlig sektor, mens Fellesforbundet mener at nye tiltak i særlig grad skal gi aktivitet i privat sektor. I praksis har Regjeringen i stor grad brukt offentlige tiltak for å få til økt virksomhet også i privat næringsvirksomhet, ikke minst i bygge- og anleggsvirksomhet.

Regjeringen fører den mest ekspansive økonomiske politikk av alle landene i OECD-området. For å få fart på økonomien bruker vi alle oljeinntektene og dessuten 20 milliarder ekstra som vi låner av private. Og dette underskuddet vil øke i årene som kommer på grunn av våre forpliktelser i folketrygden. Da kan vi ikke bare plusse på med ytterligere mange milliarder uten å tenke på dekningsen. I Revidert Nasjonalbudsjett har Regjeringen varslet at opplegget for 1992 vil bli mer ekspansivt enn for 1991, for ytterligere å stimulere økonomien. Dette har i noen grad også sammenheng med gjennomføringen av skattereformen, som jeg tidligere nevnte.

Vi har lagt opp til en fortsatt dialog med fagbevegelsen, bl.a. på den sysselsettingskonferanse LO har innkalt til 21. august. Vi vil på nytt vurdere forslag som måtte komme. Fordi enkelte fra fagbevegelsen har antydnet at økt inflasjon eller økte lønnskrav nå ville bidra til flere arbeidsplasser må jeg likevel så sterkt jeg kan advare mot en slik tenking. Fagbevegelsen tok et ansvar det står respekt av i årene fra 1988 til 1990. Men de fagorganiserte har heldigvis ikke tapt noe på det - prisstigningen er blitt så lav at kjøpekraften stort sett har utviklet seg bedre enn man hadde ventet. Vi

kommer ikke forbi at mange av de arbeidsløse i dag betaler for en for sterk pris- og lønnsstigning i store deler av 70- og 80-åra. Det ble etablert et kostnadsnivå som vanlig industri har store vansker med å leve med. Vi må ikke vende tilbake til gamle synder selv om prisstigningen nå er under god kontroll. Det er heller ikke faren for prisstigning, men risikoen for at vi skal få økte renter, som er det sterkeste argument for å unngå at underskuddene i de offentlige budsjetter skal stige over alle grenser. Og det er ikke hensynet til rentene i og for seg, men nettopp hensynet til langsiktig sysselsetting i industri, bygge-og anleggsvirksomhet og annen privat virksomhet som er de avgjørende argumenter. Sysselsettingen er her helt avhengig av det samlede investeringsklima.

Vi vil nå bygge videre på de hoved-retningslinjene som ble trukket opp i Revidert Nasjonalbudsjett. Det er positive tegn til et omslag i økonomien både internasjonalt og i Norge som etterhvert kan gi større vekst og sysselsetting. I sluttarbeidet med budsjettet for 1992 vil vi på grunnlag av forslag fra fagbevegelen og andre nøye vurdere hvordan vi kan få den størst mulige effekt på sysselsettingen i 1992, samtidig som vi legger grunnlag for en gjenreising av full sysselsetting utover på 90-tallet. Idag er denne oppgaven den helt sentrale for oss. Sosialdemokratiets viktigste oppgave er og blir - å skape et mer rettferdig samfunn.